

YAPISAL REFORMLARI, ARKA ARKAYA HAYATA GEÇİRMELİYİZ

Türk özel sektörü olarak biz istikrar sürsün, Türkiye reformlarla büyüsün arzusundayız. Rekabet gücümüzü artıracak yapısal reformları arka arkaya hayata geçirmeliyiz. Zira ekonomide atılacak çok adım yapılacak çok iş var. Yeni bir Türkiye hikâyesi ve yeni bir büyüme modeliyle piyasalarda güven artacak. Ülkemize karşı oluşturulmak istenen olumsuz algıların önüne geçilecek. Enflasyon ve döviz kurları istikrara kavuşacak.

Sanayileşme bizlerin neredeyse 200 senedir peşinden koştuğu arzuladığı bir hedef. Avrupa'da 18. yüzyılla birlikte gelişmeye başlayan sanayi ülkemize bir asırlık gecikmeyle başladı. Ancak kapitülasyonların da etkisiyle daha çok yerel ihtiyacı karşılayan küçük tesislerle sınırlı kalındı. 1915 sanayi sayımında sermayedarların ancak yüzde 20'sinin Türk kökenli olarak kayda alınmış olması da o dönemde sanayileşme kültürünün yeterince yayılmadığını ve desteklenmediğini gösteriyor.

Lozan Antlaşması sayesinde ekonomimizi kısıtlayan kapitülasyonların kaldırılmasıyla milli sanayimiz gelişti ve yabancılarla rekabet edebilir hale getirildi. İzmir İktisat Kongresi'nde özel sektöre yönelik ilk kapsamlı desteklerin hayata geçirilmesi kararı alındı. Böylece Türkiye'de kayda değer sanayi tesisleri üretim kapasitesi ve kültürü oluştu. Daha sonraları bir dönem uygulanan ithal ikameci dışı kapalı politikalarla montaj ağırlıklı bir sanayileşme benimsendi. İç pazara dönük düşük kaliteli ama pahalıya mal eden bu üretim tarzı sanayimizi köreltti.

Bu kısır döngüden Özal reformlarıyla çıktık, dışı açılıp rekabeti öğrendik. Gümrük Birliği süreciyle küresel üretim zincirlerine ekledik. 2001 krizi sonrası hayata geçirilen reformlar AB üyelik sürecinin canlanması ve 2002 seçimleriyle gelen siyasi istikrar ekonomiyi ve sanayimizi daha da güçlendirdi. Netice bugün Türkiye, İtalya ile Çin arasında en büyük sanayi üretim ve ihracat kapasitesini kurmuş bir konuma geldi.

Dünya şimdilerde yeni sanayi devrimini konuşuyor. İş yapma biçimi malları üretme biçimi önümüzdeki inanılmaz bir biçimde değişiyor ve değişecek. Dijitalleşme dün dünyayı küçültmekle yetinmişti şimdi her şeyi değiştirecek. Sanayimizi korumak ve rekabet gücünü kaybetmemek için bu değişime ayak uydurmak zorun-

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği

(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve

Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) Başkan Yardımcısı

baskanlik@tobb.org.tr

[f](https://www.facebook.com/Rhisarciklioglu) [i](https://www.instagram.com/Rhisarciklioglu) /@Rhisarciklioglu

dayız. Sanayi kültürünü kaybeden ülkelerin durumu ortada. Sanayi kültürünü koruyan Almanya ve Kore'nin nereden nereye geldiği de ortada.

Son 30 senede Türkiye ve özel sektörümüz yerel bir aktör olmanın ötesine geçti. Pek çok sanayi sektöründe turizmde, yurt dışı müteahhitlikte, karayolu taşımacılığında sadece bu coğrafyada değil dünyada ilk sıralarda yer alır hale geldik. İş adamlarımızın çalışma vizyonları da değişti ve gelişti. Çevre coğrafyamızın tamamında yatırımlarımız inşaatlarımız maki- ne parklarımız ortaklıklarımız bulunuyor. Bunları daha da geliştirmek ve büyütmek elimizde.

İktisat bilimi diyor ki uzun süreli büyümenin temel kaynağı teknolojik ilerleme ve üretkenlik artışlarıdır. Yani sadece tüketimle ancak bir yere kadar büyüme gelir. Dolayısıyla üretken iktisadi faaliyetleri teşvik eden bir iktisadi ortamın olması gerekir. Bunun için geçmişin tecrübesini ve geleceğin vizyonunu bir araya getirmeliyiz. Bu kapsamda tasarlanacak sanayi politikaları ülkenin kalkınması ve gelişmesinin en önemli araçlarından birisi ve sanayileşmenin itici gücüdür.

Dünya ekonomisi hassas bir dönemden geçiyor ve yaşıyor. Covid-19'a ilaveten artan küresel korumacılık uygulamaları Avrupa'da yükselen popülizm Trump'ın tavırlarıyla alevlenen ticaret savaşları şu an dünya ekonomisini en çok etkileyen faktörlerin başında geliyor.

Türk özel sektörü olarak biz istikrar sürsün, Türkiye reformlarla büyüsün arzusundayız. Rekabet gücümüzü artıracak yapısal reformları arka arkaya hayata geçirmeliyiz. Zira ekonomide atılacak çok adım yapılacak çok iş var. Dünya ekonomisinde de yeni bir dönem başladı. Düşük faizle ve bol sıcak paraya dayalı kolay büyüme dönemi bitti. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler verimlilik artışlarına ve inovasyona dayalı yeni ve farklı bir büyüme sürecine odaklanmak durumunda.

Yeni bir Türkiye hikâyesi ve yeni bir büyüme modeliyle piyasalarda güven artacak. Ülkemize karşı oluşturulmak

istenen olumsuz algıların önüne geçilecek. Enflasyon ve döviz kurları istikrara kavuşacak. Esasında tüm bunları yaptığımızı geçmişte gösterdik. Kişi başı geliri 3 bin doların altında "orta seviye bir ekonomi" olmaktan çıktık. Kişi başı geliri 10 bin doları geçen üst orta seviye bir ekonomiye dönüştük. 2002'den itibaren aldığımız mesafenin önemini ve değerini hep akılda tutalım. Şimdi yine önemli bir noktadayız. Çok işimiz var. Ama biliyoruz ki biz güçlü bir ülkeyiz. Dün yapabildiysek bugün de yapabiliriz.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk 19 Mayıs 1919'da Samsun'da İstiklal mücadelesini başlattı. 1. Dünya savaşına 3 milyon kilometre kare büyüklükle giren Osmanlı Devleti savaştan mağlup çıkınca topraklarının yüzde 85'ini kaybetmişti. Anadolu'nun her köşesi ve hatta Osmanlı'nın üç başkenti; Bursa Edirne ve İstanbul bile işgal edilmişti. Ordusu dağılmış ekonomisi çökmüş ciddi bir sanayisi olmayan yokluk içinde ümitleri tükenmiş bir ülkede tüm bu olumsuzluklara rağmen istiklal mücadelesi verildi.

Eğer Mustafa Kemal Paşa önderliğinde Kurtuluş Savaşı kazanılsaydı Anadolu da elimizden çıkacaktı. Dolayısıyla bu toprakların hâlâ vatan kalmasını 1919'da başlayan 1922'de büyük zaferle sonuçlanan ve 1923'te Lozan'da başarısını dünyaya kabul ettiren "İstiklal Harbi"ne borçluyuz.

Yokluk ve yoksulluk içinde işgal altındayken Dumlupınar'da Kocatepe'de istiklali Lozan'da istikbali birlikte kazandık. Ankara'da Cumhuriyet'i birlikte ilan ettik. Bizim kökenimizde ayrılık gayrılık yok. Doğduğumuz şehirler inancımız fikrimiz farklı olabilir. Ama bu ülkenin sorunları da zenginliği de bizim. Türkiye hepimizin. Bizler "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" sözüyle yola çıkanların bitmiş-tükenmiş bir devletin küllerinden yeni bir devlet kurmayı başaranların çocuklarıyız.

Kahraman ecdadımız "Milletin istiklalini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" diyerek İstiklal Harbi'nin adeta ilk kıvılcımını yakmıştı. Türk iş dünyası olarak aynı ruh aynı inançla çalışmayı sürdürüyoruz. Türkiye'nin dünyanın en büyük ekonomileri arasında yerini almasını ve lider ülke haline gelmesini de yine hep birlikte çalışarak sağlayacağız.